

**DIINOO LA TAFUNDOO
LU UDO LU**

**Walafirilaa
As-shek Abdurrahman bin
Nassir As-saadi**

**Ebrahim O Ceesay
A SEYINKAID JUUBEE LAA
ALIFAABAA: KEBBA
LANDIG SONKO**

**Kanna sawundilaa kata
mandinka kajo la**

أصول العقائد الدينية

تأليف

الشيخ العلامة / عبد الرحمن بن ناصر عبد الله السعدي

رحمه الله تعالى

(١٣٠٧هـ - ١٣٧٦هـ)

الترجمة إلى اللغة المندنكية : ابراهيم عثمان سييسي

المراجع: الشيخ كيبا لندن سونكو.

DIINOO LA TAFUNDOO LU UŋO LU

Walafirilaa

As-shek Abdurrahman bin Nassir As-saadi

Kanna sawundilaa kata mandinka kaŋo la

Ebrahim O Ceesay

A SEYINKAŋ JUUBEE LAA

ALIFAABAA: KEBBA LANDIG SONKO

Tentoo be Ala le ye , daafejo lu bee maariyoo , kiisoo niŋ neemoo be muhamadu ye , aniŋ adunkee lu{a la dimbaayaa lu} aniŋ ala saayiboo lu { ateeroo lu} aniŋ minnu bula ta wolu la siloo nooma kataa fo ñoo la julujoo luŋo .

Woo bee koolaa :

Diinoo la tafundiroo le be kunna sutiyanđiriŋ jaŋ, aniŋ ala lasili baa kumaa lu .ŋaa kunna sutiyanđi le yitndiri kamma la aniŋ kalamutandiroo doronj . kumoo te jaŋfala adunj nte daliiloo lu fanaa fola .

Akamunta le ko kuma kuŋ tombondaŋo; puru ka ì lasiloo lu loŋ aniŋ ì loodulaa lu diinoo kono.

Woo koolaa moo miŋ naata lafi londoo lafaa la akuwoo to , aniŋ ka daliiloo lu soto ala

Woo sitaanoo woo ñini a dulaa to le niŋ Ala ye a

sooneyandi, a ye siyoo jaŋfandi , ŋa ñiŋbundaa lu landi le

,ŋa a koyindi aniŋ a daliiloo lu.

الأصل الأول

التوحيد

SUN FOLOO

KILIMBAA YANDIROO

Klimbaa yandoo naanee miɗ ya anoonoo lu bee kafu ñoo ma :

Wolemu jongo la tafundiroo ti aniɗ ala dankeneyaa , Ala la kilimbaayaa la kamali mankutoo lu to aniɗ ala kiliɗbayaa batoo noonoo bee to.

Aka duɗ ñiɗ kono:

Kiliɗ baayandiroo kuluuroo to , wolemu ka Ala la kiliɗbaayaa tafu sandomoo kono daaroo to aniɗ harajee roo aniɗ kuwolu bee to tembendiroo to.

Ate lemu daarilaa ti harajee ri laa balundiri laa... aniɗ woo ñongo lo bee.

Kilimbaayandiroo a too lu niɗ amankutoo lu to, wolemu:

Ka sabatindiroo ke Ala kaɗ fenna a ye miɗ sabatindi a faɗo kaɗ aniɗ ala kii laa ye miɗ sabatindi a kaɗ ka bo kabo too ñimmaa lu la aniɗ mankutu timmariɗo lu minnu be cikariɗ.

Kanaa sumanɗ fenna aniɗ i kanaa misaali fenna, aniɗ i kana a yelemandi {kana a kotoo faliɗ} ikana amankutoo lu atoo lu tiñaanii si balaɗ ila.

Kiliɗbaayaa batoo to; wolemu: la Ala kilimbaayandi batoo noonoo bee to aniɗ a siifaa woo siifaa kaa kiliɗyandi i kana feɗ kafu a ma; batoo to, aniɗ tafundiroo sandomoo to, ko ala batumansa yaa timmata le.

Abe kilimbaa yandiroo to kuluuroo to ; ka sabatindiroo ke Ala la noo la, aniɗ ko Ala lafiɗa miɗ yeke wole ka ke, niɗ a manɗ lafi miɗ yeke woo buka ke , aduɗ ate le ye feɗo bee noo, ate le mu banaa ti, tentu mansa, miɗ manke ate ti; woo bee mu fuwaaroo le ti i` ka soola ala le, ñaa bee ñaa ma.

Ñiñ be kilimbaa yandoo to , a too lu niñ amanjkutoolu to: ka sabatindiroo ke Ala ye tooñiima lu bee kotoo lu la mansa baa, minnu lu fo ta Alikuraanoo kono aniñ kiilaa la sunnoo kono.

Ka dankeneyaa woo la sinfaañaa saba le be woo la :

- 1- Ka dankeneyaa too lu la .
- 2- Ka dankeneyaa manjkutoo lu la .
- 3- Ka dankeneyaa manjkutoo lu kiitiyo lu la.

Ko londoo la karoo la; ate mu lonna baa le ti, londoo bee be miñ ye , a ye feño bee le loñ. Noori laa baa, nooroo tiyoo, a ye kuwo bee le noo, kataa fo woo labandulaa to kabo a too senunjo lu to.

Aduñ abe woo kono ka sabatindiroo ke ala cikoo la ala daa feño lu kañ, aniñ ala temboo ala Laareesi baa kañ aniñ ala jiyoo nañ suuta woo suuta ka naa duniyaa saño to keeñaa la miñ be kaañanđiñ ala mansa yaa fee aniñ ala buuñaa.

Abe woo kono :

Ka sabatindiroo ke ala kerekere manjkutoo lu la minnu yaa loñ wolu buka bo abala ferenj ; ko : moyiroo , aniñ jeeroo , aniñ londoo , aniñ cikoo, aniñ woo ñoño lu.

Aniñ ala baara manjkutoo lu fanañ wo lu de: ì mu manjkutoo lu le ti minnu be dendij ala lafoo la aniñ ala noo; ko diyaamoo, aniñ daaroo , aniñ harajeeroo , aniñ balafaa, aniñ temboo ala Laareesoo kañ, aniñ ka jii nañ duniyaa saño to ko alafita ala ñaamiñ.

Ko ì muumee ka saba ti Ala yele ayaatara imaa misaali fenna aduñ I man feñ tiñaa jee, aduñ ì bee be looriñ ì faño yele, ate Ala

le be manjkuturiñ ìla, aduñ ate mansa baa amambo adinñ ate bola baaroo la, aka fenne ke a lafita minna , aka diyaamu fenne la a lafita minna a lafita ala ñaamiñ, diyaamoo la kee a manjkutoo ti woo mambo aduñ abe londiñ balafaa niñ ñiiña lela.

Abe woo kono ko; Al-Kutaanoo diyaamoo le mu miñ jindita, amanñ ke daa fen ti a foloo ta nañ Ala le bala aduñ abe muruu la ate le kañ, aduñ ate Ala le diyaamuta ala tooña tooña , aduñ ala diyaamoo buka bañ a buka buruka.

Abe woo kono dankeneyaa ko ate abe sutiyaariñ moo lu la le, dankundiri laa le mu ati , hani woo bee mansa cikariño le mu, miñ cikata baa ke daafeño lu bee kañ ñoosaba te ala cikoo la kamaloo to aniñ ala sutuyaa daafeño lu la, kaatu ate niñ feñ buka muluñ ala manjkutoo lu bee to.

Aduñ kilimbaayandiroo te timma la atoo lu niñ amanjkutoo lu to fo i si danjkene yaa feñobee la kitaaboo naata miñ fee, aniñ hadiisoo lu, kabo too lu to aniñ manjkutoo lu, amiñ baaroo lu aniñ kiitiyoo lu, ñaa la miñ kaañanta daari laa la waroo fee, i se a loñ ko aniñ femmanñ muluñ ñaamiñ a faño to woto aniñ femmanñ muluñ a manjkoo lu to wole ñaama.

Moo miñ ye ñiñ jiki ko; hakiloo la jeeroo doo lu ka a waajibiyandi le ka a manjkutoo doo lu yelemendi ka a bondi a kotoo lu kañ minnu be londiñ ka ko to doo bu la ala; woo maarii filita le fili bankee rinna.

A kilimbaayandoo kuluuroo to, ate timma noo la fo joño si atafundi ko joño lu muumee la baaroo lu Ala la daafeño lu le ti aduñ ì la lafoo be keenoo la niñ Ala la lafoo le kono, aduñ baaroo lu be ì bulu le aniñ lafoo ì ka ì la baaroo lu ke niñ wole la , yaa maroo lu niñ fatandiroo lu be dendinñ wole la.

Aduɗ ñiɗ kuu fuloo lu te ñoo bayi la; ka sabatindiroo ke Ala la lafoo la mimbe waraliɗ abe kaduu riɗ feɗo lu bee la aniɗ baaroo lu bee maɗkutoo lu,

aniɗ ka sabatindiroo ke joɗo la noo la ala baaroo lu la aniɗ ala kumoo lu la.

Kilimbaayandiroo batoo to ate timma noo la fo joɗo si a sondomoo seneyandi Ala ye – mansa cikariɗo – ala lafoo to aniɗ ala baaroo to aniɗ ala kumakaɗo lu to , aniɗ fo asi fulaɗ kafu yaa baa lu bula , minnu ka kilimbaayaa bayi bayi ñaa bee la , wolemu: ka batu ke Ala tanoo ye miɗ ñanta kela Ala le ye.

Woo la landasiyoo; wolemu ye fulaɗ kafuya ndiɗo lu tujee, woo de : sila woo sila miɗ si moo samba noo fulaɗ kafu yaa baa kaɗ, miɗ bo ko: kee kali Ala tanoo la, aniɗ faɗ yitandoo domondiɗoo aniɗ woo ñoɗo lu.

Moo lu kilimbaayandiroo to ì be ñoo kanne ì la loo dulaa kama la Ala loɗo to, aniɗ ì la joɗyaala a ye, ì bee timmariɗ baa ñiɗ bundaa to, wo le mu moo ti miɗ ye Ala too lu niɗ a maɗkutoo lu booñootoo loɗ, aniɗ ala baaroo lu aniɗ ala neemoo lu , aniɗ wolu kotoo lu minnu be sabatiriɗ Ala la kitaaboo to aniɗ sunnoo to {kurranoo aniɗ hadiisoo} a ya a loɗ loɗña a betoo la, a sondomoo faata teppu Ala loɗo la, aniɗ a buuñandoo, aniɗ awarandoo, aniɗ akanoo, aniɗ ka i faɗ seyi ama, amiɗ ka i sondomoo la ñaatiɗiɗo bee samba ka taa Ala kaɗ mansa baa, ka i ñaa tiliɗ Ala la a dammaa katu ñoɗ taa la.

A la mammaɗo lu niɗ ala tenkuɗo lu bee ye ke liimaani yaa la landa siyo to, aniɗ sondome seneyandi timmariɗo, miɗ yaa loɗ ɗaniya tiñaariɗ te dunna a kono, a ye niilaa soto kataa Ala loɗo kaɗ - mansa baa - aniɗ faɗ seyoo, aniɗ baaroo, aniɗ tujee roo, a

niyo timmandoo kama la, anij moo kotiŋo lu, kumandiroo la kataa ñiŋ sumbaa kaŋ {lasili baa} m be Ala daani la, ala fisamantee yaa la, anij ala buuñaa la fo a si fisamantee yaa ke n` kaŋ woo la.

الأصل الثاني.....

الإيمان بنبوة جميع الأنبياء عموماً ونبوة محمد صلى الله عليه وسلم
خصوصاً.

LASILI FULANYAŊO

Ka liimaaniyaa Annabiyoomoo lu bee la, anij ka kerekere dankeneyaa Muhammadu la.

Ñiŋ lasiloo de : woo loo taŋ kaŋo mu :ka a tafundi anij ka danŋkeneyaa ko Annabiyomoo lu bee toñaa Ala ye ì kerekere ala *wahayoo*¹ le la anij ala kiilaaroo, anij ayee ke **saŋkoo** ti anij ala daafeŋo lu tee ma, ala sariyoŋo niŋ ala diinoo futandoo to ì ma .

Aduŋ ko Ala de aye ì sembendi niŋ daliili koyoo lu le la minnu ka yitandiroo ke ì la tooñaa yaa la anij feŋo la tooñaayaa ì naata miŋ fee.

¹ Malaayikoo ka kumoo miŋ taanaŋ a la bulu kanaa dii Annabiyoo la waraŋ Ala faŋo ya a dii kiilaariyaamoo la a ya atara a maŋ tamba niŋ malaayikoo bulu la.

Aniḡ ko ì tolu le mu daafeḡo bee timmariḡo ti londoo to aniḡ baaroo, aniḡ ì tooñãa mooyaa ta ì bee ti, aniḡ ì tolu le buuñãa ta, aniḡ ì tolu le kamali ta daajikoo lu to aniḡ baaroo lu to, aniḡ ko Ala ye ì kerekere miḡ kerekere yaa ku wo lu le la aniḡ fisamanteeyaa kuwo lu, moo kilin te ì soto noo la minnu to, aniḡ ko Ala ye ì buuñandi le ka ì taḡka daajika kurunḡo bee la .

Aniḡ ko ì tolu be taḡkarinne feḡo to ì ka miḡ futandi kabonaḡ Ala dulu.

Aniḡ ko fenne buka sabati ì la kibaaroo to aniḡ ì la futandiroo to fo tooñãa aniḡ kesoo.

Aniḡ ko añãanta le ka liimaaniyaa ì la aniḡ ì niḡ feḡo miḡ bee naata kabonaḡ Ala yaa, aniḡ ka ì kanu aniḡ ka ì warandi ka ì buuñandi.

Aniñ ko ñiñ duwo lu ì be sabatiriñ n`na *annabiyoomoo* ye le Muhammadu añaabe landasiireño la.

Aniñ ko feño bee ñanta le ka loñ miñ naa ta sariyoño kono akafu ñooma riño aniñ abooñooto riño.

Ka danjene yaa woo la aniñ ka sabati a batoo la kuwo bee to, ala kibaaroo lu tooñandoo la aniñ ala yaamaroo lu mutoo la, aniñ ka janfa ala fatandiroo lu la.

Abe woo kono ko ate le mu annabiyoomoo lu bundaa soroñdaño ti, ala sariyoño ye sariyoño lu bee buruka le, aniñ ko ala annabiyooma yaa aniñ ala sariyoño be tula le kataa fo janniñ sañbeeraa luño la, annabiyooma tinaa la ate koolaa, aduñ sariyoñ te soto la miñ mañ ke ala sariyoño ti; diinoo suño lu to aniñ abuloo lu to.

Aka duɗ daɗkene yaa to kiilaariyaa moo lu la ; daɗkeneyaa kitaaboo lu la, ka daɗkeneyaa Muhammadu la – Ala la kiisoo niɗ neemoo baa ye- aka denj woo bala ; ye daɗkeneyaa feɗo bee la aniɗ miɗ naata kabo kuraanoo to aniɗ hadiisoo to akumakaɗo lu to aniɗ ì kotoo lu.

Ka daaɗkeneyaa ala woo te timma noo la fo aye ke woo ñaama. Moo woo moo la londoo warata woo kuwo to aniɗ ala tooñaayandiroo aniɗ ala soɗo aniɗ ala baaroo, wo le la liimaaniyaa ka kamali añaama.

Ka liimaaniyaa Malaayikoo lu la aniɗ Ala la lañinoo woo be ñiɗ lasili kummaa baa kono le.

Abe daɗkeneyaa la timmoo kono woo la ; kaalonj ko aniɗ miɗ naata tooña le mu, ate keenoo la hakilimaayaa waraɗ kalamutaroo daliiloo ye loo ka woo kuwo waalii [hakiloo waraɗ yaa waalii ñooyaa].

Ko ñaamiñ sawundi daliili te loo la a waaliyo to hakilimaayaa kuwoo lu anij kalamutari kuu nafaamaa lu , ika wo lu tara temberij kuraanoo nij hadiisoo fee le ka ì sabatindi, ka suusundiroo ke kataa ì loño kañ anij ì baaroo.

Hakiloo lu anij kalamutaroo lu minnu mañ nafaa soto, hani wolu fanaa fen te jee miñ si balañ ì la sotoo la, hani ayaa tara sariyoño la daliiloo lu ka fatandiroo ke ì la le, aka dooyaaroo ke mantoora kuwo lu la woo siifaa lu kono.

Anij abe wo kono dankeneyaa feño lu la n` na kiilaa naata miñ fee anij kiilaariyaa moo toomaa lu fanaa bee.

الأصل الثالث

الإيمان باليوم الآخر

LASILI SABANJAGO

DANKENEYAA LUNJ LABAÑO LA.

Fenj woo fenj miñ kuraanoo nij sunnoo naata a fee kabo feño lu to minnu be kela saayaa koolaa woo mu dankeneyaa leti lunj labaño la Kaburoo la kuwoo lu anij Loo lunjo la kuwoo lu ,

aniḡ Kontiboo lu minnu be akono aniḡ baraajoo lu niḡ
yaḡkaḡkatoo lu minnu be akono.

Aniḡ kaḡjuuroo aniḡ peesarilaḡo aniḡ baara kitaaboo lu
minnu be muta la niḡ bulubaa la aniḡ maraa.

Aniḡ Siraati Saloo , aniḡ Arajana keeḡaa lu aniḡ Dimbaa aniḡ ì
konoḡkoo lu keeḡaa lu reḡo nono lu Ala ye minnu parendi ì
kanoḡkoo lu ye jee wolu kafuḡoomariḡo kaḡuḡ ḡaḡkeneyaa
le kono luḡ labano la.

الأصل الرابع

مسألة الإيمان

LASILI NAANINJAḡO

DANḡKENEYAA LA KUWOO LU

Sunna moo lu wo lu ka fenne tafundi minnaata kitaaboo
to {kuraanoo kono} aniḡ sunnoo lu kono {hadisoo} ko
liimaaniyaa wole mu : sondomoo la tooḡaayandiroo
miḡmbe kafuriḡ baaroo fee . ì kaa fo ko : ḡaḡkeneyaa
wole mu sondomoo lu la tafundiroo lu ti aniḡ ì la baaroo

lu, anin suufoo lu la baaroo lu anin nejo la diyaamoo lu, ko wolu bee be dankeneyaa kono le.

Anin ko moomin ya a landasiindi banta anin konoto {kulloo nin bankee to } woo maarii ye dankeneyaa timmandi le, moo min ye feñ dasandi jee woo maarii la dankeneyaa dasata le, {ala liimaaniyaa naasi ta le}.

Ñin kuwo lu [dankeneyaa to] kuntundan tan worowula nin feñ nemu woo ti, woo kuntundaño lu bee cikariño wo le mu seedeyaa kumoo ti {toonaa batu mansa woo mansa man soto fo Ala} a kuntundaño lu bee duumalanƙoo wole mu ka mantoora feño bondi silo kan, adun Maloo fanaa mu liimaaniyaa la kuntundaño doo le to.

Aduñ i ka a sembendi ñin lasiloo bala ko moo lu ye palaasoo lu le soto. Sutuyanna moo {minnu sutuyaa ta Ala la} anin bulubaa lan koo lu anin fan toonfee laa lu i la palaasoo lu kamma la diinoo to anin dankeneyaa, anin aka lafaa aka naasi [aka talaa], nin moo min ye haraamu kuwo ke waran aye ñanta kuwo tujee, ala liimaaniyaa si talaa min ñanta nin a man tuubi Ala ma.

Aniñ ì kaa sembendi ñiñ sunjo bala ko moo lu be talaa daa saba le to; doo lu be jee wo lu loo ta dankeneyaa la hakoo lu bee le la, wolu le mu liimaaniyaa moo lu tooña maa ti.

Doo lu bijee minnu ye abee tujee , woo maarii mu kaafiroo le ti {balannaa}.

Doo lu bijee minnu ye liimaaniyaa soto aniñ kaafiriyaa waraṅ naafikiyaa, waraṅ kayiroo niñ kooroo , Ala la woliyaa doo be woo lala le, miñ si buuña siinoo a ma fejo kontoo la miñ be a bala kabo dankeneyaa to,[dankeneyaa kontoo miñ be a bala kamma la], aniñ Ala jawuyaa fanaa be a bala le miñ si yanṅaṅkatoosii a ma; aye dankeneyaa filijee ñaaminna.

adug ì kaa dendi ñiñ sumbaa bala; ko junube baa lu aniñ adomondiño lu minnu buka amaarii futandi kaafiriyaa kono, woo ka joṅo la liimaaniyaa talaa le bari abuka abondi musilime yaa la sansaño kono aniñ abuka tu dimbaa kono laakira luṅo niñ adunta jee.

Ì buka kaafiri yaa fo ama ko ((*kawaarijoo*² lu)) la kumoo, waraŋ ka liimaaniyaa bayi abala ko ((*muutažila*³ lu)) ka miŋ fo.

Bari ì kaa fo le : woo mu liimaaniyaa moo le ti ala liimaaniyaa kamma la, aduŋ tiñaarilaa {faasikoo} le mu a ti ala woo junube baa kamma la , liimaaniyaa feŋ be abala le , bari liimaaniyaa kamaliriŋo ì kawoo bayi abala le.

Niŋ ñiŋ lasiloo lu la sotoo la ; dankeneyaa be sotola kuraanoo kuloo lu bee la aniŋ hadiisoo lu, aduŋ abe denna ñiŋ lasiloo bala :

Ko musilime yaa aka feŋo bee tuutuu le miŋ be a kooma .

Ko tuuboo a ka feŋo bee buruka le miŋ be a kooma.

Aniŋ ko moo miŋ murutita a faata woo ñaama, woo la baaroo bee boyita le , niŋ miŋ tuubi ta Ala si tuuboo muta ala.

Aniŋ ì kaa dendi ñiŋ lasiloo bala ko; dendiroo be beteyaa la liimaaniyaa to le, a si beteya i la a foo : "n te mu

² Wo lu mu jamaa lu le ti mi nu bota musilime yaa la jamaa kono ka moo lu kaafiriyandi nig mig ye junube kuwo ke ì ka kiitii ko wolu ñanta faa la le ko kaafiroo

³ Wo lu mu moo lu le ti minnu ka liimaani yaa bayi junube baaralaa bala bari ibuka adundi kaafiriyaa kono

ɗanɗkeneyaa moo le ti niŋ Ala sonta" kaatu woo maarii ka ñine lafi Ala bulu fo asi ala liimaaniyaa timmandi aye, wole yaa tinna ayaa deŋ Ala la, a lafi sabatoo la akaŋ woo ñaama fo saayaa, wole yaatinna ayaa deŋ. amanke sikoo ti afaŋo to ala liimaaniyaa lasiloo sotoo la.

Aduŋ ì kaa deŋ niŋ ñiŋ lasiloo bala ko kanuroo aniŋ kondiroo aboŋ suŋo aniŋ a kontoo, woo be liimaaniyaa le nooma ala sotoo aniŋ ala foo, ala kamaloo aniŋ ala dasoo.

Woo koolaa kuukee ñooyaa aniŋ ñoo jawuyaa ye bula woo nooma, ñine ya a tinna abe ɗanɗkeneyaa kono: kanoo Ala kamma aniŋ kondiroo Ala kamma , kuukee ñooyaa Ala kamma ñoo jowuyaa Ala kamma.

Woo kadeŋ ɗanɗkeneyaa la le, ate timma la fo i si feŋo kanu i baadiŋo ye iye miŋ kanu ifaŋo ye.

Aniŋ aka deŋ ala kotinke fanaa, liimaaniyaa moo lu la kafuñoomoo ka woo kanu, aniŋ ka suusundiroo ke kataa ñoo mutoo kaŋ aniŋ ñoo kanoo, aniŋ ñoo kuntu baliyaa.

Sunnoo la jamaa moo lu ka ì faŋ janfandi fandambendi fuuriŋo la le, aniŋ kafu janjandoo, aniŋ ñoo konnantee yaa.

Ì ka ñiñ baramaa je ko abe dankeneyaa la baramaa baa lu le kono minnu kummaayaa ta baake.

Ì bukaa je ko ñoo waaliyo kuwo lu doo lu to minnu bula moo futandi kaafiriyaa kono waraŋ bidanjo kono, ko woo mu kuu le ti miñ ñanta fooñookoo saabu la , aniñ janjanjo.

Abe dendiñ dankeneyaa la , kiilaa - kiisoo niñ neemoo baa ye- la saayiboo lu kanoo fanaa ì la palaasoo lu be ñaamiñ , aniñ ko fisamanteyaa be ì ye aniñ saabandiroo, aniñ palaasoo lu miñ ye ì fisiyandi mantoo toomaa lu bee ti.

Woo mantoo lu abe ì la diinoo kono , ka saayiboo lu kanu aniñ ka ì la fisamanteeyaa janjamdi ì ka ì fañ muta fejo la miñ taamata saayiboo lu dammaa lu teema , aniñ ko ì to lu le mu mantoo lu bee ñandiño ti daajikoo kendoo lu bee dunoo la, aniñ ì tolu le ye saabandiroo ke kataa kayira kuwo bee kañ, aduñ ì tolu le janfata bee ti kooroo kuwo lu bee la.

Ì ka ñiñ tafundi ko mantoo lu te kaari noo la ñaatonkoo la mimbe ì la diinoo londi la, aniñ ì la duniyaa, abe jowoo lu la jowuyaa ñonti la kabo ì bala, aduñ ala ñaatonkayaa te

timmanoo la fo ala yaamaroo le si batu miñ amanj ke Ala sookoo ti –mansa baa.

Bari ì la taaranj siloo baaroo to; ì tolu ì keefanj sutiyaandi Ala la le - mansa baa – niñ tooñaayandiroo la aninj fanseyi timmariño dankeneyaa la tafundiroo lu la, minnu yaa lonj wo lu le mu Ala batoo lu sunjo lu ti, aninj alootanjkandaño.

Woo koolaa, ì kee fanj sutiyaandi ala ñinj faraloo lu diyo la Ala ye minnu be dendiñ Ala la hakoo la, aninj ala jonjo lu hakoo lu. Aninj ka siyandiroo ke ((naafiloo⁴)) lu la, aninj ka kuu haraamuriño lu tujee aninj fatandiri kuwo lu Ala batoo kamma la – mansa baa.

Ì kaa lone ko Ala – mansa kallankee – a buka mutaroo ke baara la fo miñ a keta adamma ye niñ kiilaa la silo nomata abaaroo kee to.

Ì ka deemaaroo ñiniñ Ala bulu woo sila nafaa maa lu mutoo la, miñ yaalonj wole mu londi nafaamaa ti aninj baara kendoo miñ ka fatandiroo ke kayiroo bee kanj aninj

Wo lu le mu Ala batoo lu ti minnu manj farala yaa moo ka miñ alafita ayaa ke asi joo soto jee Ala bulu niñ amaa ke ⁴ fananj ate junube sotola woo la.

niibaa sotoo aniḡ kunnadiyaa atariyaariḡo waraḡ
adukundiriḡo.

Tentoo be Ala ye daafeḡo lu bee maariyoo ; kiisoo niḡ
neemoo be Muhammadu ye aniḡ aduḡkee lu aniḡ ala
saayiboo lu kiisa baḡkeeriḡo.